

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 23 • Perjantaina 30. marraskuuta 2012

63. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 23 %)

Toimituksen JOULUKAHVIT

TÄNÄÄN perjantaina 30.11. klo 10-14.00

Tule pistäytymään kahvilla jouluisessa tunnelmassa.

Kahvikupin ja glögin ääressä voi tavata hallituksen ja toimitusneuvoston jäseniä tai rupatella tuttujen kanssa.

Kinnaskurssilaiset paikalla esittelemässä töitään!

Tervetuloa kaikki
yhteistyökumppanit,
lukijat, ohikulkijat.

Jäätä kesälläkin

Talvea ja jäätä odotellessa katselemme Pekka Kyytisen kuvia jäännostosta.

Kuvat on otettu Alhon Kankaanlammelta 1930-luvulla.

Jäiden nosto kuului talviisiin askareisiin. Paras jäännostokausi oli yleensä helmikuussa, jolloin jäätä saatiin sahattua säännöllisiä palasia.

Nostettua jäätä säilytettiin jääkellarissa tai muussa viileässä paikassa puruissa tai turpeessa, jotta ne säilyisivät kesään asti. Lämpimänä kesäaikana oli tärkeää saada maidot ja muut pilaantuvat tuotteet säilymään. Aikana jolloin jääkaappeja ja pakastimia ei vielä tunnettu. Parhaimmillaan jäät säilyivät myöhään syksyyn.

Jäännosto hiipui sähköisten kylmälaitteiden ja tilatankkien tultua markkinoille.

Kurkijoki-museon valokuvaarkisto: kuvat 1720, 1721 ja 2508.

Jäälöhkareet sahattiin justeerilla, jonka toisessa päässä sahasi "Näkki", kuten lapsille usein kerrottiin. Tosiasiassa sinne oli rakennettu paino, joka piti sahan oikeassa asennossa.

Sahatut jäälöhkareet uitettiin lähelle veteen asti ajettua rekeä ja nostettiin siihen.

Nostaminen oli tarkkaa puuhaa, eikä kastumisiltakaan aina välttytty.

Tässä lehdessä

Polku Lähteensärkältä Loimaalle

on ollut pitkä ja mutkainen.

Elämänmatkansa vaiheita muistelee Kotiseutuneuvos Eino Vepsä uudessa kirjassaan, jonka julkistamistilaisuutta vietetään ensi viikolla.

Kirjasta ja kirjoittajasta sivuilla **6-7**

Vielä ehtii neuloa pukinkonttiin

Kurkijokilapaset

Hiitolan kästyökorista löytyy lapasmalli, samalla mallilla voi tehdä lämpimät villasukatkin. Nyt puikkoihin vauhtia ja pehmeitä paketteja jouluksi.

Ohje sivulla**10**

Kirjoita muistosi jatkosodan joulusta 1942 joululehteen.

Laita pikaisesti postiin,
ohjeet sivulla**5**

Muista
Joulutervehdys
Kurkijokelaisessa
tarkemmin takasivulla

Toimitus on avoinna tiistaisin ja
torstaisin klo 9-14, paitsi suljettuna
Itsenäisyyspäivänä to 6.12.

Seuraavat lehdet ilmestyvät
14.12. ja 11.1.2013

Näin unta

Minut oli kutsuttu Nobel-gaalaan jakamaan Kurkijoen kirjallisuuspalkinto. Kuten unessa useasti, tässäkin oli kiire. Sain aikaa valmistautua vain vuorokauden. Tehtäviini kuului myös palkinnon saajan valitseminen ja perusteleminen.

Naisellisten ”Mitä minä pukisin päälleni” –ajatusten jälkeen, aloin pohtia, kenelle palkinnon ojentaisin.

Kahdelta Kurkijokelaistaustaiselta kirjailijalta on tulossa romaani, mutta niitä ei ole vielä julkaistu. Eräs uusintapainos on tulossa, muttei vielä valmis, sen tekijä on vuorossa ensi vuonna... Monet Kurkijoen historiaa aiemmin tallentaneista ovat jo edesmenneitä. Näitä kaikkia pätkäilin mielessäni. Sitten välähti! Sehän on itsestään selvä!

Nousin yleisön ja televisiokameroiden eteen tuhan-sien silmäparien kohdistuessa minuun.

”Minulla on kunnia ojentaa Kurkijoki –kirjallisuuspalkinto ryhmälle, joka on tehnyt uuden päänauvauksen Kurkijoen perinteen ja historian keräämisessä ja tallentamisessa. Tämä aktiivinen ryhmä jatkaa työtään

ja toivottavasti innostaa muitakin samaan tehtävään. Minulla on ilo palkita Ahti Kurri, Lauri Pölkki ja Veikko Repo, jotka ovat julkaisseet Kurkijoen ensimmäisen kyläkirjan.”

Ablodien saattelmana miehet nousevat lavalle. Ojennan heille shekin sijasta patsaan, joka muistuttaa suuresti maailmankuulua Oscar-patsasta.

Ja mitkö minulla oli päälläni, sitä uneni ei näyttänyt, jotain pitkää kuitenkin, koska helmani jäi kerran korkokenkäni alle.

Tämä hauska uni on viime viikolta, mutta toivotaan, että se on enteenä tuleville kyläkirjoille. Särkijärven kyläkirja on tulossa edellä mainittujen henkilöiden tekemänä ja he ovat luvanneet opastaa myös muita. Elisenvaarialaiset ovat pohtineet asiaa.

Kurkijoella oli liki 40 kylää ja joukossamme on vielä muistelihoita. Toivottavasti intoa löytyy.

Helena Sulavuori

Kuolleita

Rakkaamme

**Annikki
TATTARI**

os. Häyhä

* 23.2.1923 Kurkijoella
† 25.10.2012 Kokkolassa

Äitiä, mummia, isomummia ja siskoa rakkaudella muistaen

Terho ja Sirkka
Teppo, Kirsi, Jonna, Miia ja Tessa
Tiina, Matti, Neea ja Mette
Maija-sisko perheineen
sisarusten lapset perheineen
sukulaiset ja ystävät

Pois lähdit kera ensi lumen
jälkeesi ison ikävän jätit.
Tyhjäksi jäi koti päälle maan,
kun matkasi jatkui taivaan kotiin.

Siunaus toimitettu läheisten ja ystävien läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakas puolisoni

**Helvi Tuulikki
SÄTERI**

os. Poskiparta

* 11.10.1931 Kurkijoki
† 1.11.2012 Loimaa

Syvästi kaivaten ja kiittäen
Veikko
Onni-veli perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

On lepo suuri helmassa Herran
ja pyhä sinuttu hiljaisuus.
Kaikki maiset vaiivat jo unhoon painuu,
kun saapuu rauha ja elo uus.

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Kiitos osanotosta. Kiitos kaikille Helviä hoitaneille.

Nimi- päivät

Marraskuu

viikko 48

30 pe Antti, Antero, Atte

Joulukuu

1 la Oskari
2 su 1. adventti-
sunnuntai,
Anelma, Unelma

viikko 49

3 ma Meri, Vellamo
4 ti Airi, Aira
5 ke Selma
6 to Itsenäisyyspäivä,
Niilo, Niko, Niklas,
Niki, Nikolai
7 pe Sampsa
8 la Jean Sibeliuksen
päivä, suomalaisen
musiikin päivä,
Kyllikki, Kylli
9 su 2.

adventtisunnuntai,
Anna, Anne, Anni,
Anu, Anneli, Annikki,
Annika, Annukka

viikko 50

10 ma Jutta
11 ti Tatu, Daniel, Taneli
12 ke Tuovi
13 to Seija

Muistettavaa

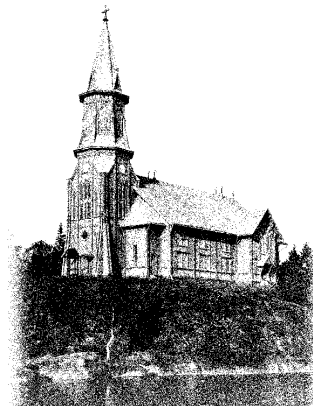
Forssan seudun Karjalaseurat ovat järjestämässä retkeä **Vii-purin Laueluveikkojen konserttiin** ensi sunnuntaina 2.12.2012 Helsingin Johanneksen kirkkoon. Vielä on muutama paikka vapaana. Retken hinta 30 € sis. matkan ja lipun. Bussi lähtee Loimaalta Vuorisen tallilta klo 12.20- Ypää klo 12.45-Jokioinen klo 13.00-Forssa klo 13.15-Somero klo 13.40-Helsinki. Konsertti alkaa klo 16.00. Ilmoittautumiset Päivi Klemelä puh. 050-3765162

Kurkijoki-Seuran Pikkujoulu
9.12. klo 14.00 Katso takasivun ilmoitus!

Hiitolan Pitäjässeuran järjestämä Pikkujoulu – Tarinailta ti. 11.12. klo 18 Kauppaoppilaitos Luvianpuistikatu 2, Pori. Iltaa vietetään jouluisissa tunnelmissa. Syyvää puuroa ja juuvaa kohvit, lauletaan kauneimpia joululauluja, arvontaa ym. pientä ohjelmaa. Pukinpussiin pikkupaketti. Tarjoiluraha 5 € Tervetuloa mukaan entiset ja uudet. Terv. Raija Laaksonen, Hiitolan Pitäjässeura ry. Pori

Hartaus 1.
adventtisunnuntaille
2.12.2012
Uusi kirkkovuosi alkaa

Adventin juhlaa

Lapsuudessa adventti jäi erityisesti mieleen, kun sai laulaa kirkossa hoosiannaa. Sai laulaa erikoista laulua, joka ei ole samanlainen kuin tavalliset virret. Sai laulaa yhdessä kuoron kanssa.

Adventti on iloinen juhla. Siitä alkaa uusi kirkkovuosi, siitä alkaa odotus. Syksy päättyy, alkaa talvi. Odotetaan joulua ja lasketaan päiviä siihen. Odotetaan, että kaikkialla olisi lunta. Odotetaan pimeyden taittumista ja valon lisääntymistä.

Jeesusta odotettiin. Häneen kohdistettiin monenlaisia ajatuksia. Jotkut odottivat uutta hallitsijaa, joka panisi maassa asiat järjestykseen. Jotkut odottivat häneltä jumalallista ilmentystä ja taivaallista viestiä ihmisille. Jotkut odottivat hengellistä uudistajaa. Jotkut vain odottivat tietämättä tarkemmin, mitä odottivat.

Toisten odotus palkittiin, toiset pettyivät. Jeesus täytti monien odotukset Jumalan toiminnasta ihmisten keskellä ja taivaallisesta sanomasta. Jotkut pettyivät, kun itsenäisyys ei palautunutkaan eivätkä vanhat hyvät ajat koittaneet.

Mitä sinä odotat? Mitä mielesi on täynnä? Oletko realisti ja odotat vain tavallisia, tuttuja asioita? Vai oletko pessimisti, joka ei odota (enää) mitään? Vai haluatko unelmoida ja odottaa jotakin aivan erityisestä?

Nyt voisi olla oikea aika odottaa ilolla pieniä asioita.

Uusi lasten virsi kertoo hyvin adventin iloisen sanoman:

Katso, kuka ratsastaa aasillansa sieltä.
Väkijoukot kokoaa, laulu kuuluu tieltä.
Hoosianna, hoosianna, Herra auttaa kansaansa!
Hoosianna, hoosianna, tänäänkin ja huomenna!

Nöyrä on ja hiljainen Jeesus, Kuninkaamme.
Keskellämme kulkee hän, hyvä auttajamme.
Hoosianna, hoosianna...

Ota palmunoksia, huuda hoosiannaa!
Täysin palkein juhlaa tänään saa ja laulaa:
Hoosianna, hoosianna...

(sanat ja sävel Heini Kataja-Kantola)

Heikki Sariola

Heikki Sariola on Kurikan seurakunnan kirkkoherra.

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU

Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Kaipuu saa näkyä

KAIKKI KIVITYÖT

PALVELEMME

Ma - Pe 9 - 17

LOIMAAN KIVI

KIVICENTER

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 263

Murteella

Mitä seuraavat murren sanat tarkoittavat?
Tarkista tietosi takasivulta.

1 Marmattaa
2 Kuohane
3 Metla
4 Karotti
5 Jäkistellä
6 Katkessi
7 Leksiä
8 Turmio
9 Sorrii
10 Vari

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 80 senttiä/mm + alv 23 %
Mustavalk. 60 senttiä/mm + alv 23 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 44 euroa
6 kk..... 25 euroa
Pohjoismaat 49 euroa
Muualle 57 euroa
Tilinumero:
FI 12523900 40000897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

In memoriam

Annikki-siskoa muistellen

Annikki-siskoa ajatellessa tulee aina heti mieleen, miten kiltti, huolehtivainen ja vastuuntuntoinen hän oli.

Opin jo ennen kouluunmenoani Sylvi-siskon läksynä olleen runon Annikki auttamassa. Ehkä se jotenkin tuntui minusta iso-siskoani Annikkia kuvaavana.

Annikki-tyttönen, kiire mun oisi,
tahdotko auttaa hetkisen?
Kyllä, kyllä, jos sallit sen!
Kuinkakohan Annikki auttaa vois?
Taidanko siistiä huonehet,
taidanko kastella kukkaset?
Pääsenkö hiukan leipomaan,

ehkä astiat pestä saan.

Kiitos lapseni, saathan varmaan.
Pikku auttaja äidin armaan
leikit heittävi, työhön käy.
Suuri valkea liina eessä,
kipposet, kupposet huuhtoo veessä,
ettei pientä pilkkua näy.

Sitten toimihin toisiin.
Annikki seisovi varpaillaan,
kastavi kukkia rakkaitaan.
Katsovi miettien ikkunasta,
tuollapa lintuja paljon on vasta.
Nälkä on niiden varmaankin.
Kylmä on ilma ja jäässä

on maa.
Mistähän lintuset ruokaa saa?

Ehkäpä enkelit ruokkii heitä.
Voisinko auttaa enkeleitä?
Taajassa parvessa

lintusten
kohta jo seisovi tyttönen.
Jyviä heittää, leipää tarjoo.

Äiti hellästi katsahtaa.
Päivä kun pilvistä silmänsä luopi
Annikin poskelle suukkosen suopi.
Valkeat siivet siunaten varjoo
äidin ja enkelten auttajaa.

Sellainen juuri oli rakas siskoni. Aina valmis auttamaan.

Isän varhaisen kuoleman jälkeen Annikki oli äidille korvaamaton apu. Äiti antoi esimerkiksi vaatetukuponkejamme Annikille ja sisko hankki niillä meile kangasta. Itse asuimme kaukana keskuksista, eikä kulkuneuvoja ollut, eikä äiti varmaan ehtinytkään pitkien matkojen päähän jonoissa seisomaan.

Olen nyt monesti ajatellut, miten herkkä Annikki oli. Kerran kun olin hevosella saattamassa Annikkia ja Toivoa linja-autolle, kyselin siskolta jotain, mutta hän ei vastannut minulle. Katsoin häntä ja huomasin hänen itkevän. Terho jäi silloin meille Mellilän äitin luo. Annikki itki ikävöidesään heitä molempia.

Nyt hänen vaivansa ja ikävänsä ovat ohi. Me voimme ajatella hänestä Einari Vuorelan sanoin: *Jossain Kirkkauden maassa kuljen, taakka harteita ei paina, se on poissa. Kukkaportin avaan, suljen. Hengittelen ilmaa raikasta kuin tuuli, joka puu on ystäväni Hymyhuuli. Itkisinkö? Enhän toki ihanassa maassa.*

Pikkusisko

30.11. Herra, älä vaadi palvelijaasi tuomiolle, sillä sinun edessäsi ei yksikään ole syytön. Ps. 143:2

1.12. Jeesus sanoo: "Totisesti, totisesti: se, joka kuulee minun sanani ja uskoo minun lähettäväni, on saanut ikuisen elämän. Hän ei joudu tuomittavaksi, vaan hän on jo siirtynyt kuolemasta elämään." Joh. 5:24

2.12. Ihmisjoukko, joka kulki hänen edellään ja perässään, huusi: - Hoosianna, Daavidin Poika! Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimesä! Hoosianna korkeuksissa! Matt. 21:9
Virsi 3:2
Hoosianna! laulaen käymme vastaan Messiasista. Nöyryn mielin, riemuiten kumarramme kuningasta. Terve, tänne tultuas, armon, rauhan ruhtinas!

3.12. Heidän edellään kulkee tien aukaisija, he raivaavat tiensä, murtautuvat portista ja lähtevät. Heidän kuninkaansa kulkee edellä, Herra johtaa heitä. Miika 2:13

4.12. Henki ja morsian sanovat: "Tule!" Joka tämän kuulee, sanokoon: "Tule!" Joka on janoissaan, tulkoon. Joka haluaa, saa lahjaksi elämän vettä. Ilm. 22:17

5.12. Herra, osoita minulle tiesi, opeta minua kulkemaan polkujasi. Ps. 25:4

6.12. Herra sanoi israeliläisille: "Älä sorra muukalaisia; olettehan itsekin olleet muukalaisina Egyptissä ja tiedätte, mitä on elää vieraassa maassa muukalaisena." 2 Moos. 23:9

Virsi 581:2

Sovinnossa meidän suomaata rakentaa, että jokaiselle se kodin tarjoaa. Kädestäsi maamme siunauksen saa, ohjaa esivaltaa ja viisautta jaa.

7.12. Älä muista nuoruuteni syntyjä, älä pahoja tekojani! Sinä, joka olet uskollinen ja hyvä, älä unohda minua! Hyvä ja oikeamielinen on Herra, hän neuvoo syntisille tien. Ps. 25:7-8

8.12. Ohjaa minut totuuteksi ja opeta minua, sinä Jumalani, auttajani! Sinuun minä luotan aina. Ps. 25:5

9.12. Jeesus sanoo: "Pyysykää siis alati valveilla ja rukoilkaa itsellenne voimaa, jotta selviäisitte kaikesta siitä, mikä on tapahtuva, ja kestäisitte Ihmisen Pojan edessä." Luuk. 21:36
Virsi 5:1
Te laaksot, notkot, nouskaa, te vuoret, vaipukaa! Jumalan kansan toivo nyt täyttymyksen saa. Hän saapuu, kuninkaamme ja rauhanruhtinaamme. Siunattu olkoon hän, ken meille tuo elämän.

10.12. Kuule meitä, Israelin paimen, ilmesty kirkkautessasi. Osoita voimasi, tule avuksemme. Ps. 80:2-3

11.12. Herra sanoo: "Minä kihlaan sinut, otan omakseni ainaaks, minä liitän sinut itseeni vanhurskauten ja oikeuden sitein, rakkaudella ja hyvydellä." Hoos. 2:21

12.12. Vyöttäytykää siis, olkaa raittiit. Pitäkää ajatuksenne kirkkaina ja pankaa täysi toivonne siihen armoon, joka teille annetaan Jeesuksen Kristuksen ilmestyessä. 1 Piet. 1:13

13.12. Suuret ovat meidän Herramme teot, niistä me saamme iloita. Ps. 126:3

Impi Eliisa Koskiniemen s. Merran muistolle

* 11.6.1921 Kurkijoella
† 2.5.2012 Seinäjoella

Impi Merta syntyi Eliisa ja Vladimir Merran perheen neljänneksi lapseksi Kurkijoen Särkijärven kylässä. Hänen tiensä kulki Karjalasta Keski-Suomen kautta Seinäjoelle. Ensimmäisen Karjalan luovutuksen jälkeen hän jäi Jyväskylään ja sen ympäryspitäjiin. Siellä hän palveli useissa taloissa karjakkona ja vuoden verran myös lottana sotasairaalassa Cygnaeuksen koululla Jyväskylässä. Tänä aikana hän pääsi käymään Kurkijoella, jonne hänen vanhempansa ja nuorin siskonsa olivat menneet takaisin.

Toisen Karjalan luovutuksen jälkeen hän lähti Seinäjoelle heidän perässään. Täällä hänestä tuli moneksi vuodeksi sekä sisä- että navettapiika isoon maataloon. Näinä vuosina hän tutustui tulevaan puolisoonsa Lauri Koskiniemeen. He avioituivat Nurmossa vuonna 1948.

Kurkijoella Impi-äitini kävi Aromäen koulua. Paras ystävä oli naapuruston Tyyne Sinkkonen. Tyynen kanssa hän valokuvautti itsensä Jyväskylässä sota-vuosina 1940-luvun alussa. Äitini oli järjestänyt Tyynen sisäpiiksi Mattilan taloon, jossa hän Lievestuoreella palveli karjanhoitajana.

Työnteon äitini oppi jo lapsena Karjalassa: ensin omassa kodissaan ja sittemmin palveluspaikoissa. Heti neljän kansakouluvuoden jälkeen hän meni pikkupiiaksi naapurikylän Leinosten taloon. Talvisodan aikana hän hoiti kahdestaan emännän kanssa Vennon talon työt. Työnsä

hän teki laulaen. "Laulavaksi pikkupiiaksi" emäntä Leinonen häntä nimittikin. Laulaen hän teki työnsä vielä lapsuudessaanikin. Ennen kouluikästä istuin monesti navetan pikkujakkaralla, kun äiti lypsi ja lauloi.

Impi-äitini oli iloinen ja ahkera ihminen, joka ei vieroksunut minkäänlaista työtä. Hän rakasti tekemällä. Meidät lapset, pikkuveljeni ja minut hän isän kanssa saatteli joka aamu koulutielle, niin että saatoimme kulkea kuin liukuhihnalla pisteestä toiseen: aamupesu, aamiainen ja hampaiden pesu. Kaikki oli valmiina, myös vesi ja hammastahna odottamassa käyttäjänsä. Isä oli laittanut polkupyörän valmiiksi rapun eteen ja vienyt koululaukunkin jo pyörän sarveen. Ei tarvinnut muuta kuin polkaista matkaan.

Äiti tinki usein omista tarpeistaan meidän lasten hyväksi, elanto kun pien-viljelijän perheessä oli niukkaa. Hänen rakastava ja huolehtiva kätensä ulottui vielä opiskeluvuosiin. Tuliaisina ja usein pakettilähetyksinäkin sain Helsingin muhkean ja herkullisen appelsiinikakun voin ja juuston lisäksi. Koko elämänsä hän rukoili meidän lasten ja muiden läheistensä puolesta. Lastenlapsiin hän kiintyi sydämensä pohjasta ja iloitsi heidän tapaamisistaan osallistuen tarvittaessa myös heidän kaitsemiseensa. Saipa hän tutustua vielä kylänteenkin sukupolveen.

Sitkeydellään ja ahkeruudellaan äitini lunasti

Impi Merta ja Tyyne Sinkkonen 1940-luvun alussa.

paikkansa yhteisössä niin Pohjanmaalla kuin muualakin. Karjalaan hän ikävoi varsinkin keväisin, kun käki kukkui ja illat olivat kuulaat. Mutta hän oli päättänyt selviytyä ja elikin pisimpään lähisuvustaan ja omasta lapsuuden perheestään. Saimme viettää hänen 90-vuotispäiväänsä Impin päivänä 2011 hänen viimeisessä asuinpaikassaan vanhusten palvelutalossa.

Nurmon Kourassa ja omalla kylällä Luhtalankylässä äitini palveli vuosikymmeniä pyhäkoulunopettajana, diakonian kylätoimikunnan jäsenenä, Maatalousnaississa ja Suomen Punaisen Ristin aktiivina. Veljeni odotuksen aikaan vuonna 1956 hän keräsi SPR:lle jäseniä siinä määrin, että sai muistoksi järjestön punaristilipun kiitoksineen. Tunnustus oli hänelle rakas elämänsä loppuun asti. 20-vuotisesta pyhäkoulunpidosta hän sai kyläläisiltä kiitoksena kuniin madonna-lapsi kupari-
taulun. Se on minulla nyt

paikkansa yhteisössä niin kodissani kunniapaikalla. Äitini seurasi ahkerasti elämämenoa säilyttäen henkisen vireytensä loppuun asti. Myös Kurkijokelaisen ahkera lukeminen virkisti häntä. Hän ei kaihtanut muutoksia eikä uudistuksia, vaan oli itse niitä ottamassa käyttöön ja jopa edistämässäkin. Esimerkkinä tästä on, että hän otti itselleen toisen etunimen, Eliisan äitinsä mukaan, kun sen lisääminen korvauksetta tuli mahdolliseksi 1990-luvun alussa.

Äitini halusi levittää ilosanomaa ihmisten ja Jumalan hyvydestä toiminnan kautta. Hän arvosti hyviä ystäviä elämänsä loppuun asti. Heistä hän sai iloita niin kotikylällä lapsena ja aikuisena kuin vielä palvelutalossakin elämänsä viimeisinä vuosina. Hän sai lähteä tästä elämästä "kylänsä saaneena" ja paljon rakastaneena.

Kirsti Hildén
Impi Koskiniemen tytär

Muista surussa
Kurkijoki-adressilla

hinta 8 €, saatavissa toimituksesta

Vanha kuva

Haapavaaran koululaisia

Kuvat Arvi Vahvosen kokoelmasta

Kuva on otettu Haapavaaran koulun oppilaista ja opettajista v. 1930. Vas. op. Esteri Kaaprola (ent. Sonne)

Haapavaaran koulun opettajat ja oppilaat v. 1931. Opettaja Esteri Kaaprola on keskirivissä vasemmalla. Oikeassa reunassa on toisessa rivissä Saima Järvinen.

160 Kurkijokelainen
VUOTTA SITTEN...

Kurkijokelainen N:o 45 – 1952, lauantaina marraskuun 15. p:nä

Mitä meillä ei Kurkijoella eläessämme ollut?

Tavallisestihan sanotaan tai ainakin käsitetään asia niin, kun on meistä evakoista kysymys, että olemme paljon menettäneitä ja tietystihän niin onkin ja se pätee täysin meihin kurkijokelaisiinkin nähden.

Mutta kaiken menettämämme vähäiseksi korvaukseksi olemme onnistuneet saamaan jotain sellaista mitä meillä siellä rakkaassa kotipitäjässämme eläessä ei ollutkaan.

Ettäkö millä todistan sanani? No silläpä vain, että meillä on nyt tämä iki oma lehtemme "Kurkijokelainen" ja kun meillä kerran sellainen harvinaisuus on jota ei ole läheskään kaikkien evakopitäjien asukkailla, niin kai meidän kunnia-asiamme on pitää huolta sen kaikenpuoli-

sesta hyvinvoinnista siis niin aineellisesta kuin henkises-täkin ja se onkin perin helpoa, kun kumpikaan puoli ei vaadi suuria ponnistuksia eikä kustannuksia; aineellinen vain sen että tilaat ja suoritat pienen tilausmaksun vuoden vaihteessa joko asiamiehelle tai lehden konttoriin ja kehoitat naapuriasikin niin tekemään, henkinen huolto taas edellyttää sen, että me jokainen "Kurkijokelainen" lukija osastamme muistamme tätä omaa lehteämme joillakin kirjoituksilla silloin tällöin, joko runoa tai suorasanaista jokainen avujensa tai taipumustensa mukaisesti, näin tehden estämme lehtemme ennenaikaisen kuoleman, joka sitä muussa tapauksessa on alati uhkaamassa.

Jussi Kiuski

Kurkijokelainen vuonna 1952 ja 2012

Vuonna 1952

- 51 numeroa, joista kaksi oli kaksoisnumeroita, joten lehtiä ilmestyi yhteensä 49 kpl.
- 47 lehteä oli 4-sivuisia ja kaksi lehteä 8-sivuisia, sivuja ilmestyi yhteensä 204
- kaikki sivut olivat musta-valkeita
- vuosikerran hinta oli 300,00 mk

Vuonna 2012

- 24 numeroa, 24 lehteä, ei kaksoisnumeroita
- kaikki lehdet 12-sivuisia, sivuja ilmestyi yhteensä 288
- joka lehdessä 4 värisivua ja 8 musta-valkeaa
- vuosikerran hinta 44,00 €

Kirjoituskilpailu NUORISOSEURATOIMINTAA KURKIJOELLA, HIITOLASSA tai uusilla asuinapaikoilla

Kilpailu on kaikille avoin. Voit kirjoittaa tai koota omia tai muiden muistoja tai perustaa esityksesi historiallisiin asiakirjoihin yms.

Kirjoituksen pituus n. 2 liuskaa tai n. 4000 merkkiä
Kirjoitus voi olla kirjoitettu tietokoneella, kirjoituskoneella tai käsin.
Kirjoitukseen voi liittää kuvia, jotka palautetaan.

Palkinnot

Palkintosumma 400 €, jonka palkintoraati jakaa parhaaksi katsomallaan tavalla parhaiden kesken, lisäksi tavarapalkintoja
Voittajat valitsee Kurkijoki-Säätiön hallituksen nimeämä raati.
Voittaja julkistetaan Pitäjäjuhilla Loimaalla 11.8.2013.

Kilpailuaika: 31.5.2013 asti.

Kirjoitukset palautetaan Kurkijokelaisen toimitukseen suljetussa kirjekuoressa nimimerkein varustettuna. Kuoren sisälle laitetaan toinen suljettu kirjekuori, jossa kirjoittajan yhteystiedot.

Kurkijokelainen-lehdellä on kilpailutöiden julkaisu-oikeus.

Lisätietoja: päätoimittaja Helena Sulavuori, puh. 050-5213336, toimitus@kurkijoki.fi

Millainen oli Joulukuu 1942?

Keräämme joululehteen muistoja joulusta 1942. Olitteko kotona Kurkijoella tai Hiitolassa vai evakkopaikassa jossakin muualla? Miten vietitte joulun? Joulukoristeet, lahjat ruoat? Rauhallisuus – rauhattomuus sodan vuoksi? Tunteet?

Kirjoita muistosi joulusta, julkaisemme niitä 14.12. ilmestyvässä lehdessä. Kirjoitusten tulisi olla toimituksessa viimeistään 4.12. Voit liittää kirjoituksesi mukaan myös valokuvia, jotka palautetaan. Voit kirjoittaa tietokoneella, kirjoituskoneella tai käsin.

Kurkijokisia juttuja

Muuri nousi kohisten takkoineen liesineen!

Valkin mökin ulko- ja vinolaudoituksen tullessa valmiiksi, isäni onnistui saamaan muurausurakkaamme kaksi nuorta ja erittäin ripeää muuraria.

Olimme isän kanssa vielä nostaneet keskusmuurin korkeutta luonnonkiviä ja laastia käyttäen ja isäni oli tasoittanut ja vienyt vatu-passiin muurin perustukset. Muurarien julkilausumana tavoitteena oli kahdessa päivässä muurata valmiiksi noin 5 metriä korkea ja lähes 2metriä leveä hormisto, tehdä saunan kiuas, muurata saunan pata, olohuoneen avotakka ja keittiön tiililiesi!

Urakka aikatauluineen tuntui isästä ja minusta aivan mahdottomalta! Mutta emme arvanneet, että nuo uskomattomat vauhtiveikot tarkoittivat 16 -tuntisia, lähes tauottomia työpäiviä.

Tiedän, etten koskaan sitä ennen enkä sen jälkeen ole tehnyt fyysisesti niin tavattoman kovia työpäi-

viä, vuorotonta raatamista 32 tuntia kahdessa päivässä!

He huusivat vuoroin ”rapaa ja tiiliä”. Me veimme niitä puolijuoksua paikalle. Anelin isältä armoa, ettei hän latoisi kantopaareille niin valtavia tiilikuormia. Isä oli mies parhaissa voimissaan ja jaksoi mitä vain. Minun polveni ”löivät vito-sen katkoa” kun punnersimme tiilikuormaa muurareille.

Siinä välissä seuloimme hiekkaa ja teimme ruukki-laatikossa ruukkia. Jatkoisin sekoittamista, kun isä jo juoksi kirvesmiehen töihin muurarien telineitä korottamaan!

Evi-äitini huolehti siitä, että ruokatauoilla oli höyryävää lihasoppaa, kahvia ja kotikaljaa janon sammutukseen! Ruokaperräisiä ei pidetty. Heti suuruksen jälkeen iskettiin työn kimp-puun.

Muutamiksi tunneiksi iltahämärissä noustiin yöpuulle Toimelan vintille ja

unta ei tarvinnut varttua!

Kukko lauloi, mutta ihan silloin ei vielä aloitettu. Juotiin aamukahvit ja pantiin pikavauhtinen urakka taas juoksuun: ”Rapaa, tiiliä ja telineitä” -huuto raikui.

Vauhdistaan huolimatta työn laatu oli kohdillaan ja esim. olohuoneen avotakasta tuli soma! Urakka valmistui toisen päivän iltana noin klo 22 ja juhlistimme valmistumista käymällä uimassa kirkasvetisessä Valkjärven vetäytyen sitten väsyneinä yöpuulle!

Uskon, että Valkin mökin muurausurakka oli tyypillinen siirtokarjalaisten rintamamiestalojen vastaaville rynnistyksille vertautuva. Karjalan kansan oli pakko näyttää todellinen tarmonsa saadakseen katon päänsä päälle entisten kotien jäätyä rajan taa!

Paavo S. Vepsä
Juuret Kurkijoella

Onnitellen

Olen ollut 4 kuukautta vaihtopilaana Missouri State- yliopistossa. Kävin edellisessä tutustumassa Kurkijoen maisemiin ja piirsin viime vuonna matkan tunnelmia sarjakuviksi Kurkijokelaiseen.

Kiitos mummulle, kun olet sponsoroinut idän ja lännen reissujani. Matkailu todella avartaa!

Riitta-mummon evakkoreissulla syntymäpäiväni muuttui pari viikkoa myöhemmäksi, joten onniteluni tulevat tavallaan vain pari viikkoa myöhässä.

Reissu-Sallan terveiset Ameriikasta

Olitko sie sotalapsena?

Peräseinäjoella, Pohjanmaan Karjalaseurojen Piirin järjestämässä seminaarissa, lokakuun viimeisenä viikonloppuna oli seminaarin alustajana mm. Lumivaaran Myllykylästä lähtöisin oleva Aune Autio (os. Matikainen). Aiheena hänellä oli: ”Sotalapsetko siirtolaisia?” Paneelissa allekirjoittanut kysyi Aunelta, onko Lumivaarasta sotalapsena olleet henkilöt koskaan tavanneet toisiaan missään yhteydessä? Aune totesi, ettei hänen tietääkseen ole ollut. Miun kysymyksiä jatkui kysymyksellä: ”Voisitteko tavata joskus, jos mahdollista?” Aune heitti minulle haasteen, että jos mie voisni järjestää sellaisen tapaamisen? Kyllähän mie voin, vastasin Aunelle.

Nyt pyydän teitä, Lumivaaran silloisia Sotalapsia, ottamaan yhteyttä allekirjoittaneeseen tai Aune Autioon. Yhteinen tapaaminen voisi olla vaikka Lumivaara juhlien aikaan vuonna 2013.

Yhteystiedot:
Kari Rapo
Puh. 040 – 5168572
(iltaisin tai viikonloppuisin)
Sähköposti: kari@lumivaara.fi
Aune Autio
Puh. 0440151937
Sähköposti: aune.autio@gmail.com
Sotalapsi Myllykylästä Lumivaara Perinneyhdistys ry.

Kuka on sotalapsi?

Sotalapset (ruots. *finländska krigsbarn*) ovat lapsia, jotka lähetettiin Suomesta toista maailmansotaa pakoon muihin Pohjoismaihin, lähinnä Ruotsiin. Talvi- ja jatkosodan aikana 1939–1945 Suomesta siirrettiin Ruotsiin, Tanskaan ja Norjaan yhteensä lähes 80 000 lasta. Ruotsiin vietiin tai lähti noin 72 000 lasta, Tanskaan 4 200 ja Norjaan noin sata lasta ja äitiä. Noin 15 500 heistä jäi palauttamatta Suomeen. Lähde: <http://fi.wikipedia.org/wiki/Sotalapset>

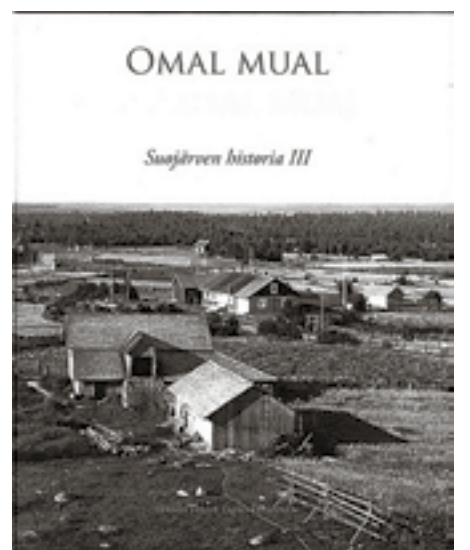
Sotalapsen nimilappu ja tuntolevy. Kuva: Wikimedia

Suojärven pitäjähistoria Karjalan Liiton vuoden pitäjäkirjaksi

Suojärven pitäjän historiaa esittelevä Omal mual – vierahan mual III-IV -teos on valittu Karjalan Liiton tämän vuoden pitäjäkirjaksi. Kirjat on toimittanut FT Tapio Hämynen, julkaisija on Suojärven Pitäjäseura ry.

Valinnan teki Karjalan Liiton puheenjohtaja Marjo Matikainen-Kallström. Valinnan perusteena on, että molemmat teokset ovat asiantuntevia ja yksityiskohtaista tietoa antavaa, mutta myös helposti luettavaa. Sisältö tuo esille suojärveläisen ja rajakarjalaisten elämäntavan ja erityispiirteet ja Laatokan Karjalan historiaa laajemmastikin. Teos on tietokirja, jonka eri kappaleet sopivat myös erikseen luettavaksi.

Pitäjäkirjakisaan osallistui tänä vuonna kahdeksan Karjalan pitäjiin liittyvää teosta. Vuoden pitäjäkirjavalinnalla Karjalan Liitto haluaa tuoda esille runsasta ja laadukasta Karjalaan liittyvää julkaisutoimintaa.

Naantalin Karjalaiset rotinoilla

Työhä hyvin tiijätte Karjalaisen tavan käyvä rotinoil, ku laps syntyy perreehe. Tääl Naantalis Karjalaseura on ruvent tätä vanhaa perinnettä novvattammaa.

Kaks kertaa on käyty karjalaisperäsis perreis rotinoil. Lapset on olleet neljättä polvee, eivät kylläkää kurkijokelaisii, mut miehä olen. Tää on miu alote ja olen teht kaik leipomukset. Tänä vuon käyti Eveliina Nikulan koton, häne isoisovanhemmat on molemmilt puolilt Karjalas syntyneitä ja täs perrees tunnettii rotinperinne vanhastaa. Eveliinan äit on Sanna Ojala, isä Aleksy Nikula ja isosisko Alina. Myö Kalevi Väistön kans vietiä rotinat ja tervehs Naantalin Karjalaisilt. Ol oikei lustii haastella

siin kohvii juuves. Hyö oliit oikei mielissää tälläsest tappauksest. Kyllä se sillei on, jot kenel virtaa karjalaine ver vaik ussiimman sukupolven takkaa ni sen vällei huomaap. Tätä perinnettä myö tääl Naantalis jatketaa, joka vuos käyvää yksil rotinoil, ku vaa löytyy ne lapset. Pittää vissii iha kirkos kuuluttaa.

Muit kuulumissii seurast

Tää poikkijaa asiast mut... En millää malta olla kertomatta, vaik tää ei aiheehe liity, ku pijettiä piiraskurssi lauvantain.

Hyvät jyssäykset mikä porukka, kaik kurssilaist oliit karjalaisjuurisii. Kerta-kaikkiaa mahtava porukka,

laulettii karjalaisii laului, naurettii ja haasteltii. On olt ain hyvät porukat, mut tää ol kyl yliveto.

Tääki on sitä karjalaisuven essii tuomista ja tuntuu jot aletaa kiinnostuu juuristaa. Noin sivumennen, tul kolme uutta jäsentä mei seuraa. Hip hei!!

Naantalis on Karjalaseura olt 71 vuotta, välil ol vähä hiljasempaa, mut nyt on piristynt. Meil on yl 60 jäsentä täl hetkel. Oikein mukava meno päällänsä.

No, joha tätä täs yheks kertaa.

Terveissi vaa, niinku Heikkilän Markku sannoo, hääki on karjalaisjuurine.

Anja Valoaho

Isovanhempieni puutarhatilalla Raiva

Hiitolan Pitäjaseuran kotiseutumatka Karjalassa 15.-18.6.2012 oli toinen yrityksemme löytää isovanhempieni Anna ja Antti Nyrhisen puutarhatila Raivattalassa. Tilan sijainti oli nyt tarkemmin tiedossa ja aikaa enemmän kuin edellisellä lokakuun 2011 kotiseutumatkallamme.

Matka alkoi Helsingistä laivamatkalla m/s Princess Marialla Pietariin ja sieltä bussilla Hiitolaan ja majoituspaikkaan Kurkijoen Raholaan oppaamme Raija Laaksosen johdolla. Hiito-

lan hautausmaan muistomerkillä vietimme hartaan hetken ja lauloimme Suvi-
virren.

Seuraava päivä, sunnuntai, oli kotiseutupäivä. Bussi jätti ensin Hiitolan keskustaan Raivattalan kylään ja muille lähiseuduille menijät, näin meille jäi kokonainen päivä isovanhempieni tilan etsintään. Olimme toiveikkaita; olimme varustautuneet askelmittarilla ja satelliittikartalla, jossa tilan kohdalla näkyi pieniä pisteitä.

Kävelimme – minä, mieheni Atte ja tyttäreemme Ma-

ritta - Ilmeentietä Linnavuoren ohi ja Raivattalan läpi. Useimmat tienvarren talot olivat harmaita ja vanhoja. Pihoiilla oli pieniä kasvihuoneita ja pihapiirit olivat viljeltyjä. Tienvarren värikkäät tervakukkarinteet olivat silmiä hivelevän kauniita.

Jatkoimme päätietä

pari kilometriä eteenpäin, kunnes kartan opastuksella käännyimme tienhaarasta oikealle. Pienen matkan edettyämme oikealla hämmötti puiden välistä jokin rakennus! Maasto oli täyn-

Romahtanut päärakennus.

nä korkeaa heinää, polkua tallaten etenimme nousevaa rinnettä ylöspäin. Edessämme oli ikivanha harmaa katon aitta, jonka ikkunat ja raollaan oleva ovi olivat säilyneet. Sisällä lattian läpi tunki kasvillisuutta. Ruosteinen maitotonkka oli ulkona oven vieressä. Innostuimme, mitä muuta eteemme tulee. Tilan päärakennus oli romahtanut. ”Viidakon” keskellä erottui päätylautoja ja hirssiä sekä osa kattoa. Toinen aittarakennus kattoineen oli ehkä korjattu talon laudoista ja ikkunoista. Siellä oli selvästi asuttu jossain vaiheessa. Kolmas hädin tuskin pystyssä pysyvä ait-

ta sisälsi työkaluja, mm. viikatteen.

Näimme tiiliskivikasan,

olisiko tässä ollut sauna. Lähellä oli kasvillisuuden peittämä kumpare, joka saattoi olla maakellari. Sateen kastelemia lautoja ja hirssiä oli piilossa kasvillisuuden alla. Ne yllättivät liukkaudellaan, onneksi kuperkeikasta ei tullut murtumia eikä edes mustelmia.

Useista omenapuista oli muutamia näköpiirissä, samoin marjapensaita. Vanhat monihaaraiset omenapuut olivat kukkineet runsaasti.

Pieni mansikka-ala oli täydessä kukassa. Sinivioletit ja valkeat syreenit oikoilivat kasvustoaan myös maata pitkin. Mielikuvitus laukka-
si. Oli kuitenkin mahdotonta hahmottaa 1920-30 lukujen tilannetta, oliko muita hedelmäpuita ollut. Portti oli tukevasti paikallaan, vaikka itse aita oli kaatunut useassa paikassa. Metsää oli joka puolella. Varmaan entiset laajat viljelymaat olivat metsittyneet.

Meillä oli vanha valokuva

talosta ja suuresta navetasta, mutta nyt kokonaisuudesta

Ensimmäinen rakennus, ihanaa!

Kotiseutuneuvos Eino Vepsä julkaisee elämänkertansa

Polku Lähteensärkältä

Eino Vepsä katselee Laikkalanlahdelle isoisan äidin kotipaikalla Kuuppelassa. Kuva: Eino Vepsän kotitarkisto.

Eino Vepsän polku kotitalalta Kurkijoen Haapavaaran Lähteensärkältä on ollut pitkä. Vuosisatoja Laatokan rannoilla asunut Vepsän suku joutui jättämään rakkaat paikkansa ja lähtemään kokonaan uuteen, tuntemattomaan tulevaisuuteen sotien myllyryksessä.

- Tässä on yksi evakko-polkutaipale luettavissa, historiaa yli 70 vuoden ajalta, Eino Vepsä toteaa ja jatkaa suorasukaiseen tapaansa, että vieläkin Karjalan menetys kaihtaa katkerasti mielessä.

Innostuksen Vepsä sai kirjan tekemiseen isänsä syntymän 100-vuotispäivänä.

- Moni oli jo sitä ennenkin yllättänyt kirjoittamaan. Yhdeksän vuotta tähän meni, hän kertoo hymyillen ja jatkaa että kirjan valmiiksi saattamiseen tarvittiin vähän Rauha-vaimon hoputusta.

- Sukua en mennyt yhtään taaksepäin, kyllä nämä ovat tässä minun elinpiirissäni tapahtuneita tosiasioita, Vepsä valottaa kirjan sisältöä.

Mukava muisto armeija-ajalta on, kun nuori upseerioppilas Vepsä pääsee tervehtimään Ruotsin kuningasta Kuninkaallisen rykmentin 300-vuotisjuhliin Uddevallaan.

Pääpaino on kuitenkin työelämässä ja siihen liittyvissä muutoksissa sekä moninaisissa luottamustehtävissä ja harastuksissa. Opettajana elämäntyönsä tehneen Vepsän työelämän suurin muutos oli kansakoulun muuttumisen peruskouluksi. Koko työelämänsä ajan ja sen jälkeenkin Vepsä on koonnut vanhaa kouluesineistöä. Nykyään ne ovat nähtävillä koulumuseossa Loimaan kirjaston yläkerrassa. Toinen tärkeä museo hänelle on Kurkijoki-museo, jonka luomisessa ja ylläpitämisessä hän on edelleen mukana.

Urheilumiehenä tunnettu Vepsä on ollut rakennuttamassa Loimaan Hirvihovia, joka valmistui Tapanin tansseihin v. 1967. 3000:n hengen tilaan ahtautui yli 4000 henkilöä, suuresta väkimäärästä johtuen vesikin loppui ja palokunta ajoi säiliöautoillaan lisää.

Eino Vepsän polku kotitalalta Kurkijoen Haapavaaran Lähteensärkältä on ollut pitkä. Vuosisatoja Laatokan rannoilla asunut Vepsän suku joutui jättämään rakkaat paikkansa ja lähtemään kokonaan uuteen, tuntematto-

Tattalassa

ei saanut selvää. Isosta navetasta oli kivijalkaa toisesta päädyistä. Kasvillisuus oli niin runsasta, ettei saanut selvää kaikesta, mitä puutarhatilalla olisi voinut näkyä.

Mukanamme oli myös vanha valokuva enostani varsan kanssa koivukujalla. Tämän koivukujan hahmotimme, vaikka puut olivat kasvaneet ja osa kaatunutkin. Romahtaneen talon toisella puolella laskeutui rinne. Siellä edessä oli leveä, pitkä aukea metsän keskellä. Sinne ei lähdetty itseämme raivaamaan ryteikön läpi.

Termospullokahvit joimme kaatuneen puun rungolla

pienoisessa sateessa, se ei meitä haitannut.

Muistelimme

siinä äitiäni, joka asui täällä lyhyen hetken ennen muuttoa Viipuriin, isovanhempiani (joita en koskaan ehtinyt tavata) ja enojani. Olisi pa ollut mukava nähdä talo ja navetta pystyssä, mutta oli tämä kuitenkin kokemuksen arvoista ja koskettavaa.

Matkan jälkeen saimme tietoa, että talossa oli asuttu kaksikymmentä vuotta sitten, kun siellä oli Suomesta käsin käyty.

Aikoinaan maalattu ta-

lo oli tällöin ollut harmaa. Kuulin myös, että yläkerta oli ollut alun perin ullakkona ja rakentamaton. Koivukuja oli myös hyvin muistissa.

Bussin kerättyä kaikki kotiseutumatkalaiset kyytiinsä palasimme Raholaan. Yhteinen ilta alkoi makkarapaistolla, jonka jälkeen kokoonnuimme ruokailutilaan. Täällä jokainen vuorollansa kertoi päivän kokemuksista, oli mielenkiintoista kuulla eri sukujen tarinoita. Ilta päättyi herkkään Tattarin musikaaliin.

Kokemusta rikkaampina palasimme bussilla Viipurin kautta kohti Helsinkiä.

Raili Larma

Kuvat: Atte Larma ja Maritta Parviny

Ensinäkymä tilalle.

Portti - onkohan alkuperäinen?

Kahvitauko puunrungolla.

maan tulevaisuuteen sotien myllerryksessä.

- Tässä on yksi evakopolkutaipale luettavissa, historiaa yli 70 vuoden ajalta, Eino Vepsä toteaa ja jatkaa suorasukaiseen tapaansa, että vieläkin Karjalan menetys kaihtaa katkerasti mielessä.

Innostuksen Vepsä sai kirjan tekemiseen isänsä syntymän 100-vuotispäivänä.

- Moni oli jo sitä ennenkin yllyttänyt kirjoittamaan. Yhdeksän vuotta tähän meni, hän kertoo hymyillen ja jatkaa että kirjan valmiiksi saattamiseen tarvittiin vähän Rauha-vaimon hoptusta.

- Sukua en mennyt yhtään taaksepäin, kyllä nämä ovat tässä minun elinpiirissäni tapahtuneita tosiasioita, Vepsä valottaa kirjan sisältöä.

Mukava muisto armeijaajalta on, kun nuori upseerioppilas Vepsä pääsee tervehtimään Ruotsin kuningasta Kuninkaallisen rykmentin 300-vuotisjuhliin Uddevallaan.

Pääpaino on kuitenkin työelämässä ja siihen liittyvissä muutoksissa sekä moninaisissa luottamustehtävissä ja har-

rastuksissa. Opettajana elämäntyönsä tehneen Vepsän työelämän suurin muutos oli kansakoulun muuttuminen peruskouluksi. Koko työelämänsä ajan ja sen jälkeenkin Vepsä on koonnut vanhaa kouluesineistöä. Nykyään ne ovat nähtävillä koulumuseossa Loimaan kirjaston yläkerrassa. Toinen tärkeä museo hänelle

on Kurkijoki-museo, jonka luomisessa ja ylläpitämisessä hän on edelleen mukana.

Urheilumiehenä tunnettu Vepsä on ollut rakennuttamassa Loimaan Hirvihovia, joka valmistui Tapanin tansseihin v. 1967. 3000:n hengen tilaan ahtautui yli 4000 henkilöä, suuresta väkimäärästä johtuen ve-

sikin loppui ja palokunta ajoi säiliöautoillaan lisää. Eino Vepsä toimi tuolloin Loimaan Jankon puheenjohtajana ja rakennustoimikunnan sihteerinä.

Kirjan sisällön Vepsä on koonnut muistinsa, valokuvien, pöytäkirjojen ja kalentereiden pohjalta.

- Päiväkirjaa en ole pitänyt, olisi ollut hyvä omaksumaa se tapa. Valokuvia katsoessa tulee monta asiaa mieleen, hän kertoo kirjoitusprosessia. Kirjoittaminen on hänelle tuttua, onhan hän aiemmin julkaissut jo kuusi kirjaa, näytelmiä kesäteattereille sekä koululaisille ja lisäksi koonnut Kurkijoki-Säätiön historiikkeja.

Mitä tämän jälkeen? Rauha-vaimolla on jo ehdotus valmiina. Seuraavaksi kootaan perheen elämän tapahtumat, hauskat sattumukset ja muistot. - Mutta ei julkaistavaksi, vain omaan käyttöön, Rauha Vepsä nauraa Einon myhäillessä

vieressä.

Vepsän elämään nivoutuvat Kurkijoen kauniit mäki- ja järvimaisemat sekä Loimaan laajat savitasangot. Kotiseutuneuvokseksi hänet nimitettiin muutama vuosi sitten juuri kummankin kotialueensa kulttuurin hyväksi tekemästään työstä.

Kahden kotiseudun miehen elämäntaipale on ollut monipolvinen. Sodasta rauhaan. Karjalasta Varsinais-Suomeen. Laivanrakentajasta opettajaksi ja opettajasta kirjailijaksi.

Helena Sulavuori

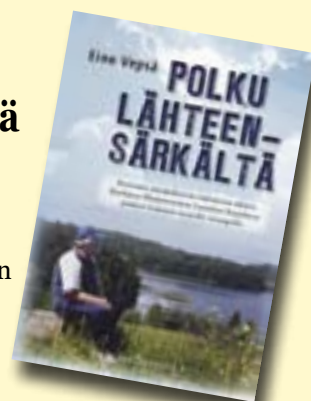
Tässä on muisteltu ja kirjattu monta elämän hetkeä. Kirja on valmis, polku on johtanut tähän asti ja jatkuu vielä... Kirjailija Vepsä työnsä ääressä. Kuva HS

**Eino Vepsä:
Polku
Lähteensärkältä**

**JULKISTAMIS-
TILAISUUS**

ti 4.12. klo 14-16
ja kahvit Kurkijokelaisen
toimituksessa,
Koulukuja 7, Loimaa

Kirjaa myytävänä
tilaisuudessa hintaan 20 €,
myöhemmin hinta n. 23 €.

Tervetuloa!

Tarina evakko-tytön elämästä

Osa 6

Karjalan kunnailta Etelä-Pohjanmaan lakeuksille

Aili Nevanperä aloittaa uuden, jälleen pätkätyöksi osoittautuvan työnsä Ilmajoen maanlunastuslautakunnassa toimistoapulaisena. Työtä riittää paperipinojen saattamisessa järjestykseen. Nuori nainen saa tuntea myös huonon työilmapiirin vaikutuksen. Se saakin hänen katselemaan ympärilleen ja etsimään taas uutta työtä. Jaksamiseen auttavat ystävät ja lukuisat vierailut heidän ja sukulaisten kesken.

Kutsun saatuaani menin seuraavana päivänä käymään Maanlunastuslautakuntaan. Minua jännitti koko meno. Henkilö, jonka tilalle tulin työhön, opetti mitä toimenkuvaani sisältyi. Koko päivä hupeni harjoitellessa ja neuvoja kuunnellen.

Maanantaina 22.9. menin työpaikalle. Olin aamupuoleen ollut häissä. Se oli liikaa, kun kerran oli mentävä aamulla työhön. Päivä kului kuin ”unennäkö”. Työtehtävät pyörivät vähän sekaisin aivoissani. Olin liian väsynyt, sain kuitenkin tehtyä, mitä asiaan kuului.

Lautakunnan henkilökuntaan kuuluivat seuraavat henkilöt: Insinööri Eino Hulden, agronomi Lauri Keisala, metsänhoitaja Kivikoski, metsäteknikko

Hugo Kallio, paikallinen edustaja Rahko, siirtoväen edustaja E.F. Kuismanen, toimistoapulainen Pirkko Räisänen, kartanpiirtäjä Iiris Ojala ja autonkuljettaja Eino Valtonen. Kenttätöissä oli lisäksi joitakin miehiä, kaikkien nimiä en muista, mutta eräs heistä oli Ketola.

Työhön tutustumista

Tiistaina 1.10.1946 edeltäjäni herra Ensio Suksi oli viimeisen päivän töissä. Ajattelin, miten tässä työt alkavat luistaa. Työhöni kuului etupäässä konekirjoitustyöt. Toimiston ”paperisota” oli melkoinen. Hyllyt täynnä kaikenlaista ohjetta ja määräystä toimintaan, asetusta ja lakipykälää. Tehtäväkseni annettiin niiden lajittelu ja järjestäminen. Pyydetiin

tuo se ja vie tämä. Olipa edelliseltä jäänyt paperit todella epäjärjestykseen.

Pirkosta ja Iiriksestä tuli minulle hyviä ystäviä. Kylläilin joskus Pirkon luona. Kerran hän kutsui luokseen monia lautakunnan henkilöitä. 13.10. olin Sylvi Hämäläisellä kylässä, istuimme ja juttelimme monista asioista. Eniten siitä, että kurkijokelaiset muuttavat Ilmajoen Loimaalle ja sen lähipitäjiin.

Luovuttajat ja hakijat asioivat samassa toimistossa

Toimistotyöt menivät päivästä toiseen kiireen valitessa. Monina päivinä olimme paikalla vain me tytöt ja joku herroista. Suurin osa oli maastossa peltoja ja metsiä tarkastamassa. Eräänäkin päivänä he olivat koko päivän Ylistarossa ja milloin missäkin maita arvioimassa.

Nyt olivat asiakkaanamme jaakkimalaiset. He kävivät tiedustelemassa kuinka ja mistä tulee heille maanviljelys- ja kodinrakentamispaiikat ja mistä metsää Karjalaan jääneitten metsien tilalle. Asiakkaina olivat myös he, jotka joutuivat luovuttamaan omista peltoistaan ja metsistään kuka enemmän kuka vähemmän.

Se antoi paljon ajattelamista tämänkin ”pätkätyön” parissa. Kaksi osapuolta me karjalaiset evakot ja etelä-pohjalaiset maiden omistajat. Puhuttiin maiden pakkolunastuksesta. Ei se ollut kummallekaan osapuolelle helppo asia. Ei myöskään lautakunnan päättävillä henkilöillä.

Muistan, että Veikko Vennamo kävi lautakunnassa tarkastusmatkalla. Tulin siihen käsitykseen, että työ ei lautakunnassa edistynyt kuten olisi pitänyt. Joitakin siihen vaikuttavia tekijöitä olin kyllä huomannut, mutta lopputulokseen pääsemiseksi olisi tarvittu ripeämpi tahti.

Työilmapiiri johti ratkaisuihin

Lautakunnan työilmapiiri ei ollut kaikin osin paras

Työppitalojen mukaisia taloja nousi karjalaisille luovutetuille tiloille ympäri Suomea. Kuvan talo ei liity Ilmajokeen. Kuva. Kurkijokimuseon arkisto nro 2288.

mahdollinen. Kaikki eivät hyväksyneet minua. Kolme kuukautta siellä toimittuani ajattelin, että jospa saisin paikan muualta. Niinhän siinä kävikin, että uudet tuulet alkoivat puhalttaa. Viimeisenä työpäivänäni menin insinöörin huoneeseen hyvästelemään häntä. Hän puhui minulle niin kauniisti, että kyynelleet nousivat silmiini, mutta sitä vastoin eräs johtava henkilö ei sanonut sanaakaan.

Olin tutustunut jo paikkakuntalaisiin. Naapurissamme asui Mirjam Ritola, joka kehotti minua hakemaan kansanhuoltoon töihin. Tein hakupaperit ja aikanaan sain myöntävän vastauksen.

Ihmettelin että lautakunnasta lähdettyäni aika pian tuli edeltäjäni Ensio Suksi takaisin tilalleni. Eikö hän pitänyt uudesta työpaikastaan. Perästäpäin olen ymmärtänyt, mikä oli kaiken takana, vaikuttaen myös poislohtooni.

Lähtiessäni lautakunnasta pois, sanoi siirtoväen edustaja E.F. Kuismanen, että pikapuoliin tulee henkilökuntaan muutoksia. Kaksi ainakin sai lähteä. Kuultuani asiasta luulin tietäväni syyn. Työt olisi pitänyt tehdä loppuun nopeammin ja tehokkaammin. En tullut tietämään, ketä näiden ”valtaapitävien” herrojen tilalle

tuli.

Työni päättyi 13.12.1946.

Neljässä ja puolessa kuukaudessa tulin näkemään mitä oli työskennellä sellaisessa työilmapiirissä kuin se lautakunnassa oli.

Nyt tunsin itseni vapaaksi, oli kuin raskas reppu olisi pudotettu hartioiltani, kun suljin lautakunnan oven lähtiessäni.

Aili Nevanperä

Maanhankintalaki

Sotien jälkeen säädettiin vuoden 1945 maanhankintalaki (396/1945), joka oli voimassa vuoteen 1958. Lain perusteella muodostettiin yli 100 000 tilaa ja tonttia, jotka olivat tyypiltään viljelys-, asuntoviljelys- ja asuntotiloja sekä rintamamiestontteja. Tilojen pelloala oli yleensä alle 15 hehtaaria. Noin 40 prosenttia maasta saatiin valtion maista ja loput pakkolunastamalla kuntien, seurakuntien, yhtiöiden ja yksityisten maaomaisuutta.

Luovutettavan osan suuruus kasvoi tilakoon mukaan: 25 hehtaarin tilasta luovutettiin 10 prosenttia, 100 hehtaarin tiloilla 45 prosenttia ja 800 hehtaarin suurtiloilla 80 prosenttia. Maan lunastaminen oli mahdollista välttää raivaamalla puolitoista kertaa lunastusaluetta suurempi ala Maatalousministeriön osoittamasta paikasta.

Maata hankittiin siirtoväen lisäksi sotainvalideille, sotalleskille, sotaorvoille, perheellille rintamamiehille sekä maataloustyöntekijöille, jotka menettivät ansiomahdollisuutensa asutustoiminnan vuoksi.

Kaiken kaikkiaan uutta maata haki 250 000 ihmistä, joista 50 000 oli siirtoväkeä. 1950-luvun loppupuolella tullessa lain nojalla oli perustettu 100 000 tilaa ja rakennettu 75 000 asuinrakennusta.

Muodostetut asutustilat osoittautuivat pääsääntöisesti liian pieniksi kannattavan koneistetun maatalouden tarpeita varten. Asutustoiminnassa tuli keskeiseksi lisämaiden hankinta ja pitkäaikaisin lainoin avustettu raivaus- ja rakennustoiminta. Varsinainen asutustoiminta päättyi 1958 maanhankintalain kumoamiseen

Lähde: Wikipedia

Jaakkimassa v. 1913 syntynyt Veikko Vennamo (ent Fennander) toimi Maatalousministeriön asutusasiainosaston (ASO) päällikkönä ja ylijohtajana 1944–59 ja pistäytyi Ilmajoellakin laittamassa asioiden käsittelyyn vauhtia. Kuva:Wikimedia

Sakkolan täytetyt porsaas ja mustikkapullat

ovat Karjalan Liiton vuoden ruoka ja leivonnainen

Vuoden ruoan ja leivonnaisen valinnan perusteina on tänä vuonna mm. se, että ruoka soveltuu hyvin tarjottavaksi isollekin ruokailijajoukolle. Se sopii vaikkapa seurojen tilaisuuksiin ja pitäjäjuhlisiin. Mutta Sakkolan täytetyistä porsaista saa myös maistuvan aterian kotoiseen ruokapöytään.

Mustikkapulla on helppo tarjottava monenlaisiin kahvituksiin.

Karjalan Liiton nais-toimikunta tekee valinnan vuosittain. Valinnalla halutaan tuoda esille karjalaista ruokaperinnettä ja kannustaa tämän päivän kotikokkeja tutustumaan karjalaisen keittiön monipuolisuuteen.

Muistathan tehdä muuttaessasi osoitteenmuutoksen Kurkijokelaiselle?

Lehti ei saa uusia osoitteita tietoonsa automaattisesti.

Postista saa ”Osoite muuttuu”-kortteja, jotka kulkevat ilmaiseksi.

Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
puh. 050-521 3336, toimitus@kurkijoki.fi

Pyhäjärveläisille oma ryhmä Facebookissa

Vpl. Pyhäjärvellä on oma ryhmä Facebookissa. Ryhmä toimii nimellä Pyhäjärvi Vpl. ja se on ryhmä ihmisille, joilla on juuria Viipurin läänin Pyhäjärvellä, luovutetulla alueella Karjalassa.

Myös pyhäjärveläisten perheenjäsenet ja ystävät ovat tervetulleita ryhmään, jos joku ryhmän jäsen ehdottaa häntä tai hän itse pyrkii ryhmän jäseneksi. Uusia jäseniä tähän ryhmään voi

kutsua kuka tahansa tämän ryhmän jäsenistä. Parissa päivässä ryhmään kertyi jo yli 40 jäsentä. Samoihin aikoihin perustettiin Facebookiin myös yhteisö sivusto Pyhäjärvi, pitäjä Viipurin läänissä. Myös sinne voivat etsiä ne, joilla on juuria Karjalassa Viipurin läänin Pyhäjärvellä.

Arvoituksia koulussa

Muistinvarainen tapahtuma Hiitolasta. Elettiin vuoden 1938 syksyä. Olin silloin Kopsalan koulussa alakoulun ensimmäisellä luokalla. Luokallani oli tyttöjä ja poikia yhteensä parikymmentä. Opettajanamme oli valveutunut pedagogi ja ns. ikäneito Katri Nukarinen. Siihen aikaan oli tapana, ainakin alakoululuokilla, että käsityötunneilla pojatkin joutuivat opettelemaan virkkausta. Piti opetella patalapun, lapasen tai jonkin muun yksinkertaisen tekeleen valmistus virkkuukoukun avulla.

Monen pojan mielestä tällainen askartelu tuntui kuitenkin varsin vastenmieliseltä. Niinpä opettajamme keksi ehdottaa meille, että

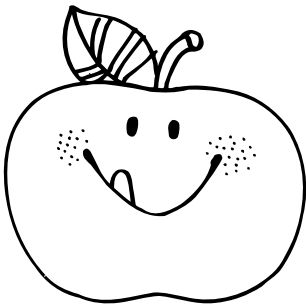
kyselisimme arvoituksia, joihin toiset oppilaat yrittäisivät löytää oikean vastauksen. Ellei kukaan oppilaista tiedä, sitten opettaja selittää, mitä arvoitus tarkoittaa. Tunnelmahan piristyi kummasti.

Kyseltiin kaikenlaisia, kuten ”Pikkulintu liinahantä läpi seinän lentelee, jne.” Sitten eräs Pentti kysyi: ”Mitä yhtäläisyyttä on les-

kirouvalle ja perunanvarsilalle?” Seurasi syvä hiljaisuus; kukaan lapsista ei osannut vastata.

Nyt oli opettajamme vuoro. ”Pentti, tämäpä olikin niin hyvä arvoitus, että minäkään en tiedä oikeaa vastausta. Oletkos sinä sen jostakin luku?” ”Kuulin sen isältä, kun isä ja naapurin setä juttelivat” ”No muistatkos sinä mitä yhtäläisyyttä niillä sitten on?” ”Joo, niillä on molemmilla munat mullan alla!” Enempää arvoituksia ei luokallani enää kyselyt!!

Terveisin
Mauri Tattari
H:ki (Veijalan kylä)

Vempeleitten valmistus Kurkijoella.

Kuten muillakin karjalaisilla, niin on kurkijokelaisillakin aikanaan ollut rahdinajo tärkeimpänä sivuelinkeinona. Luoteisosassa pitäjällä, missä paikkakunnan parhaat metsät löytyivät, muodostui piankin vempeleitten valmistus huomattavaksi sivuelinkeinoksi, samalla kuin vähemmän metsäisessä osassa pitäjällä alettiin ruoskia eli, niinkuin niitä hevosmiesten kesken kutsutaan, ”kurkijokelaisia” valmistaa.

Vempeleitten valmistukseen aiheutti vuoden 1850 tienoissa huomion kiintymään eräs Jaakko Repo niminen mies Savojan kylässä. Tutustuttuaan kaupunkimatkoillaan jonkun verran maalaritaitoon, juolahti hänelle päähän maalata kirkkovempeleensä oikein iloisin näköiseksi. Pohjaväriksi laati hän keltaisen ja sille sitten sinisiä ja punaisia kukkasia sirotteli. Kun hän tällä komealla vempelellään ajoi ensi kerran kirkolle, niin sankkana tunkeilivat pitäjän isännät koko parhaan saarna-ajan Revon hevosen ympärillä. Jokainen tahtoi saada yhtä kaunin vempeleen ja semmoisen maalajaksi Repoa pyyteli. Tämän jälkeen tuotiin kasottain vempeleitä Revon luo kirjailtaviksi. Osaksi kävi hän myös taloissa niitä maalilemässä.

Kurkijoen komeat vempeleet saivat pian mainetta naapuripitäjissä asti, joten niitä alettiin kurkijokelaisilta ostella. Ja niin niitä pian saatiin niputtain lähettää, ensin Hiitolaan, sitten Käikisalmeen ja Viipuriin, vieläpä Pietariin saakka, missä kurkijokelaiset kävivät ”maslinitsan” ajajina.

Ensimmäinen tunnetuimmista vempeleitten valmistajista kauppaamista varten oli talollinen Matti Löyhkö, Luohavaaran kylässä. Löyhkön talon navetta oli tuettuna yli 50 cm. läpimittaisten pylväitten varaan. Näitten pylväitten ja seinän väliin jäi sopiva rako, joten Löyhkö alkoi näitten pylväitten ympäri, puun pään rakoon sovittaen, vempeleitä väkättää.

Ennen oli vempeleitä käännetty maaseudulla yleiseen seinäpainintapaan joka on on jotenkin hidasta. Löyhkön keksimä uusi painamistapa aiheutti alkuun nykyisen suurtuotannon vempeleitten valmistusalalla. Löyhkön keksintöön tutustuttuaan alkoivat kaikki naapuritkin käydä vempeleensä tämän navetan kupeessa painamassa, niin että toisinaan oli näissä merkkipylväissä vempeleitä

Kauppaneuvos Joachim Kurténin muistopatsas.

Vaasassa paljastettiin hiljattain kauppaneuvos Joachim Kurténin muistopatsas. Patsaan on muovailut kuvanveistäjä Emil Wikström ja on se pystytetty yleisellä keräyksellä hankituilla varoilla.

painumassa maasta räystään rujaan saakka. Pylvään käyttövuokra maksettiin luonnossa siten, että taloon jätettiin polttopuiksi kaikki painassa katkenneet vemmelpuut.

Sittemmin keksi sama Löyhkö vieläkin keinokkaamman paininlaitoksen. Hän etsi metsästä noin 50 cm. läpimittaisen ontelon honkapuun. Sen asetti hän maahan tukevasti pystytetyn aksilan varaan pyöriäksi. Vemmelpuun toinen pää kiinnitettiin tässä telassa löytyvään rautakoukkuun. Toinen pää oli vitsanuoralla seinään yhdistetty. Vipukangella telaa kiertämällä saatiin nyt vemmeli entistä köykäsemmin väännetyksi.

Omakyläläiset saivat entisillä ehdoilla tätäkin väänninlaitosta käyttää, mutta naapurikyläläisiltä koetettiin uutta konstia pitää salassa. Kerran kuitenkin kerrotaan eräitten Elisenvaaran kyläläisten uskaltaneen Löyhkön luo kautta pitäjän maineen saavuttanutta väännin-konstia kokemaan. Kun Löyhkö miesten tupaan tultua sai kuulla, mikä miehillä oli mielessä, saattoi hän heidät kiireen kaupalla, ei ainoastaan tuvan ovesta, vaan vieläpä veräjästään koti-

taipaleelle, ettei vaan taito siirtyisi omaa kylää ulomma. Sitä tietä elisenvaarialaiset omalle maalleen palasivatkin, kertoakseen siellä minmoiset lähtäisöt olivat saaneet. Mutta samalla oli heillä se ilosanoma kotipuolellaan kerrottavana, että olivat Löyhkön vastaanottoa aavistaen jo ennen tupaan astumista tarkoin väänninkompeet tarkastaneet. Nytemmin toimitetaan vempeleitten väkättäminen vieläkin taidokkaammin laitoksen avulla, jommoinen jo jokaisessa vempeleitä valmistavassa talossa löytyy.

UUSIA TALVISIA POSTIKORTTEJA VAIKKA JOULUKORTEIKSI!

Lisäksi saatavissa vielä vanhan sarjan kortteja.

Tilaukset ti ja to p. 050-5213336 tai sähköpostitse: toimitus@kurkijoki.fi. Tilaukseen lisätään postituskulut.

Hinta 1 €/kpl + postituskulut

Pekka Kyytinen
• Pieni hiihtäjä
• Joulupuu

Jokamiehen ja jokanaisen viikkolehti kirjoitti yli 100 vuotta sitten vuonna 1908 Kurkijoen vempeleitten historiasta ja valmistamisesta. Ville Laakso löysi tämän lehden ja toimitti nähtäväksenne.

12-sivuinen lehti ilmestyi toista vuottaan. Sisällöstä löytyy lisäksi suomennettua salapoliisiromaania, artikkeli vesimettäväisten silmistä, tietoa appelsiinin kuorien kuivatuksesta sekä monia muita lähinnä ulkomaan asioista kertovia pikku tapahtumia.

Kurkijoki-lapaset pukinkonttiin

Jouluihin kuuluvat lahjat ja näin hiitolainen käsityökorikin haluaa antaa lukijoilleen joululahjaksi ohjeen Kurkijoki-lapasiin.

Pia löysi keväällä Kansallismuseosta Kurkijoki-lapasan kuvan, jonka pohjalta Terttu Ketola neuloi ensimmäisen lapasparin ja laati siitä ohjeen, joka Pia kirjoitti puhtaaksi ja laati kaaviot.

Kurkijoki-lapasan löytäminen Kansallismuseosta oli myös palstanpitäjille mukava asia, onhan meidän mummomme syntynyt Kurkijoen Riekkalasta.

Samojen neulemallien kulkeminen paikkakunnalta toiseen pienine variaatioineen tulee hyvin esille näiden lapasten osalta. Lapasen muistuttaa suuresti Mary Oljen kauneimmat käsityöt -kirjassa olevia Leppävirran lapasia, mutta peukalo on erilainen.

Samoin lapasan kirjo-neulekuvio muistuttaa Eeva Haaviston sata kansan-

omaista kuviokudinmallia -kirjan Haminan lapasta, mutta siinä lapasan varsi sekä peukalon kiilaosuus ovat erilaiset. Alkuperäisessä Kansallismuseon lapasessa oli oudon näköinen puolittainen kiilapeukalo, mutta eri kokeilujen jälkeen ohje laadittiin niin, että peukalokiila on symmetrinen ja näyttää kauniimmalta.

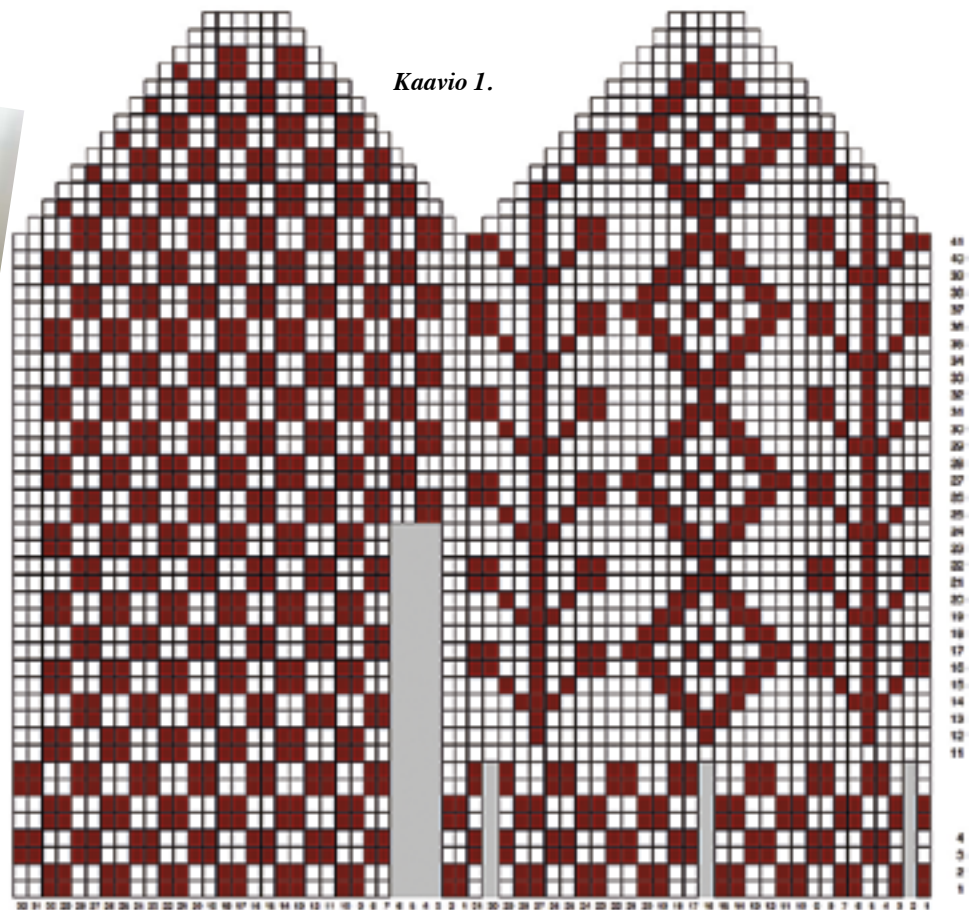
Samaa kirjoneulemallia voi käyttää esimerkiksi sukissa, joihin kuvion voi laittaa samansuuntaisesti kuin lapasissa tai käyttää mallia poikittain.

Pystysuorana yksi mallikerta on 22 silmukkaa, vaakasuorana yksi mallikerta on 10 silmukkaa. Mallisukissa on 60 silmukkaa ja 6 mallikertaa vaakasuorassa. Kuvio kannattaa tehdä riittävän matalaksi, koska kirjoneule on joustamaton. Mallisukkien kirjoneulevarsi on liian kokea ja vaikeuttaa sukien pukemista jalkaan.

Hiitolainen käsityövuosi on pikku hiljaa päättymässä. Vuoden aikana on neulottu sukkia, myssyjä, sormikkaita ja lapasia, kirjottu herttasia ja käkiä, sekä esiteltä hiitolaisia käsityöaarteita kaappien kätöistä. Ensi vuonna

Hiitolainen kästyökori jatkaa ilmestymistään ensi vuonnakin tuttuun tapaan kerran kuukaudessa.

Rauhaisaa joulunaikaa sekä antoisaa käsityövuotta 2013 toivottavat

Pia ja Pirjo

Kurkijoki-lapasan ohje

Lankana ohut villalanka esim. Novitan Nalle, väreinä esim. harmaa ja punainen 2,5 mm sukkapuikot tai käsialan mukaan. Puikkoja suurentamalla tai pienentämällä tai valitsemalla ohuemman tai paksumman langan pystyt muuttamaan kokoa.

* Luo 56 silmukkaa pohjavärillä (harmaa) ja jaa ne tasaisesti puikoille, 14 silmukkaa puikolle.
* Neulo 4 kerrosta oikeaa

pohjavärillä.

* Neulo reikäkerros: *2 oikein yhteen, langankierto*, toista kerros loppuun.

* Neulo 4 kerrosta oikein
* Neulo 5 kerroksella luontikerroksen silmukka puikolla olevan silmukan kanssa yhteen, näin muodostuu pykäläreunus

* Neulo 1 kerros oikein pohjavärillä.

* Neulo varren kuvioneuletta rivejä 1-4 toistaen yhteensä 28 kerrosta (14 neliöraitaa)

* Aloita kuvioneuleen neulominen kaavion 1 riviltä 11. Lisää selkäpuolen puikoille toiselle 1 silmukka (15 silmukkaa) ja toiselle 2 silmukkaa (16 silmukkaa) kaavion mukaan.

* Toista kaavion 1 rivejä 12-21 yhteensä 4 kertaa.

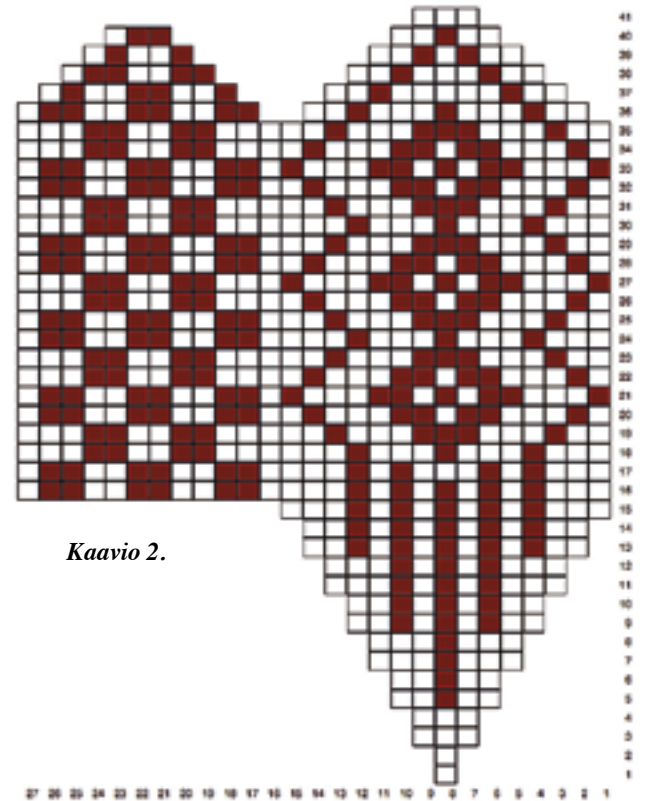
* Aloita peukalo rivillä 5 kämmenpuolella. Neulo kaksi silmukkaa oikein ja aloita peukalokiilan lisäykset kaavion 2 mukaisesti. Lisää peukalokiilaan silmukoita kaavion 2 mukaisesti riville 15 asti.

* Kun peukalokiila on valmis, poimi siitä 15 silmukkaa apulangalle, ja luo tilalle 4 silmukkaa, jolloin kämmenpuolen puikoilla on yhteensä 32 silmukkaa.

* Kun olet toistanut kaavi-

on 1 kuvioneuletta 4 kertaa, jatka riviltä 33. Aloita kärkikavennukset rivillä 41.

* Tee kärkikavennukset seuraavasti: Neulo 1. ja 3. puikon ensimmäinen silmukka oikein, nosta toinen silmukka neulomatta, neulo kolmas silmukka ja vedä neulomaton silmukka neulotun yli (=yliveto-kavennus). Neulo 2. ja 4. puikon toiseksi ja kolmanneksi viimeinen silmukka oikein yhteen ja neulo viimeinen silmukka oikein. Jatka kaavion 1 mukaisesti kavennuksia, kunnes kämmenpuikoilla on jäljellä 3 silmukkaa ja selkäpuikoilla on 3 ja 4 silmukkaa. Vedä lanka kaikkien jäljellä olevien silmukoiden läpi ja päättelee huolellisesti.

Peukalo

* Ota apulangalla olevat silmukat ja poimi lisäksi 12 silmukkaa peukaloa varten. Jatka kaavion 2 mukaisesti riviltä 16 lähtien. Varmista,

että ruudut jatkuvat kämmenpuolen ruudutusten mukaisesti.

Neulo Vasen lapasen oikean lapasen peilikuvaksi.

Kurkijoen lapasen on neulottu harmaasta ja punaisesta langasta.

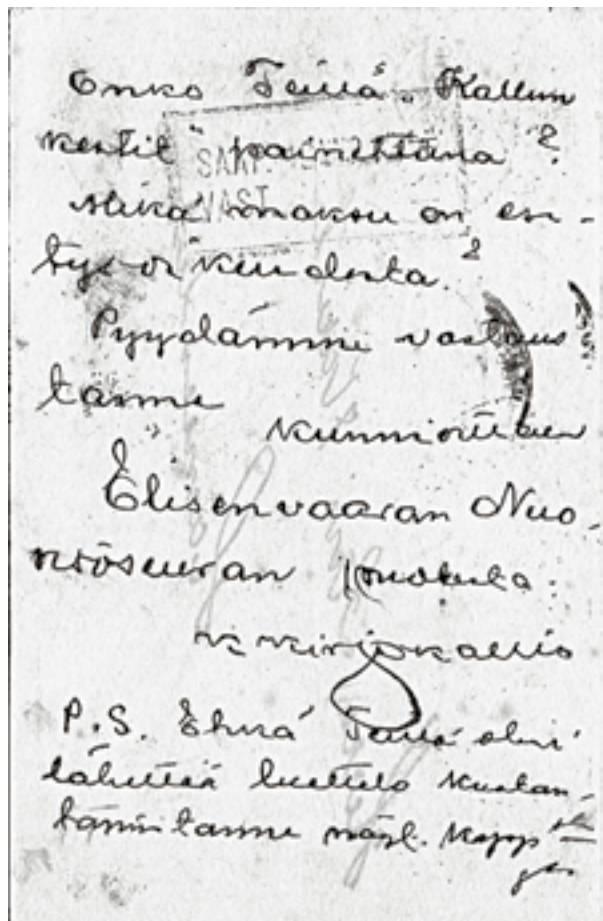
Lapasan maali toistuu sukassa.

Lapasan peukalo.

Kurkijoen mallin mukaiset lapaset ja sukat löytävät varmaan tänä jouluna tiensä moneen pukinkonttiin.

Sotasensuuri toimi 1914

Kari Rahialan kokoelmasta

Elisenvaaran Nuorisoseuran postikortti, jossa on tiedusteltu "Kallun viesti" -nimistä painotuotetta, on käynyt sotasensuurin lävitse ja saanut tarkastusleiman.

Leimoja on postikortissa muutenkin runsaasti. Kortti on lähetetty Helsinkiin Weilin'in kustannustoimis-

toon, josta se on käännetty Arvi A. Kariston kustannusliikkeeseen Hämeenlinnaan. Helsingin ja Hämeenlinnan leimojen lisäksi siitä löytyy vielä kaksi Tampereen leimaa.

Kortin toimitti
Tapio Nikkari

kurkijoki.fi on oikea tietopankki

Talvisodan syttymisen muistotilaisuus Tampereella

Talvisodan syttymisestä tulee kuluneeksi 73 vuotta. Tänä vuonna Tampereella järjestettävä tilaisuus on jo vuosittaiseksi perinteeksi muodostunut tapa pitää yllä karjalaisten kotiseutujen muistoa.

Tilaisuus alkaa perjantaina 30.11.2012 klo 18 Tampereen Vanhassa kirkossa. Tilaisuuden jälkeen siirrytään kynttiläkulkueena Tampereen ortodoksikirkos-

sa järjestettävään palvelusetkeen ja nautitaan iltatee.

Vanhassa kirkossa puheen pitää piispa emeritus Juha Pihkala. Illan ohjelmassa on Karjala Kaiku -kuoron ja dipl.urkuri Matti Hannulan musiikkiesityksiä. Tilaisuuteen tuovat tervehdyksen

Karjalan Liitto ja Tampereen tuomiokirkkoseurakunta. Tilaisuuden juontaa Eija Hatakka-Peltonen.

Vetoomus Karjalan Tasavallassa

Karjalan tasavallassa ollaan hyvin huolestuneita siitä, miten käy karjalan, vepsän ja suomen kielen, kun nyt näillä kielillä painotuotteita julkaiseva Periodika-kustantamo ollaan liittämässä venäläiseen kustantamoon.

Tämän vuoksi useat Karjalan Sanomien toimittajat, kansalaisjärjestöjen edustajat ja Karjalan kongressin puheenjohtaja Anatoli Grigorjev ovat tehneet

vetoomuksen. He toivovat aktiivista tukea kielensä säilyttämiseksi.

Vetoomuksessa ollaan huolestuneita itämerensuomalaisen kansojen venäläistämistä ja venäläistymisestä, jos kansalliskielisten painotuotteiden julkaiseminen vaikeutuu.

Asiassa on vedottu myös Karjalan päämieheen Aleksandr Hudilaiseen.

Joulu- lahjat Kurkijokelaisesta Tule tutustumaan

toimitukseemme monipuolisiin tuotteisiimme. Toimitamme kaikkia artikkeleita myös postitse. Silloin lisäämme postimaksun myyntihinnan päälle. Hinnat sisältävät alv:n
Tilaukset tiistaisin ja torstaisin klo 9-14.00, puh. 050-5213336 tai toimitus@kurkijoki.fi

Myytävät tuotteet:

Kirjat:	€
Muistojemme Kurkijoki	30
Kurkijoen historia IV	21
Kurkijoki kuvat kertovat	5
Kurkijoki sodasta evakkoon	5
Kurkijoen Alho ja Alhonsalo - kyläkirja	25
Kurjenmiekka (Poskiparta)	5
Se on sata (Kurkijoen martat)	15
Parhaat jutut	5
Näin ikkeä - Kurkijoen kihlakunnan murresanakirja	10
Postikortit:	
Postikortit	1
Muut:	
Kurkien kutsu DVD	10
Lehden vuosikerta – CDR	20
T-paita - valkoinen, puna-musta teksti KURKIJOKE, koot S-XXL	15
T-paita - musta, puna-hopea teksti KURKIJOKE, koot S-XXL	15
T-paita - musta v-aukkoinen, puna-hopea teksti KURKIJOKE, koot S-XL	15
Adressit	8
Kurkijokelainen irtonumero	2

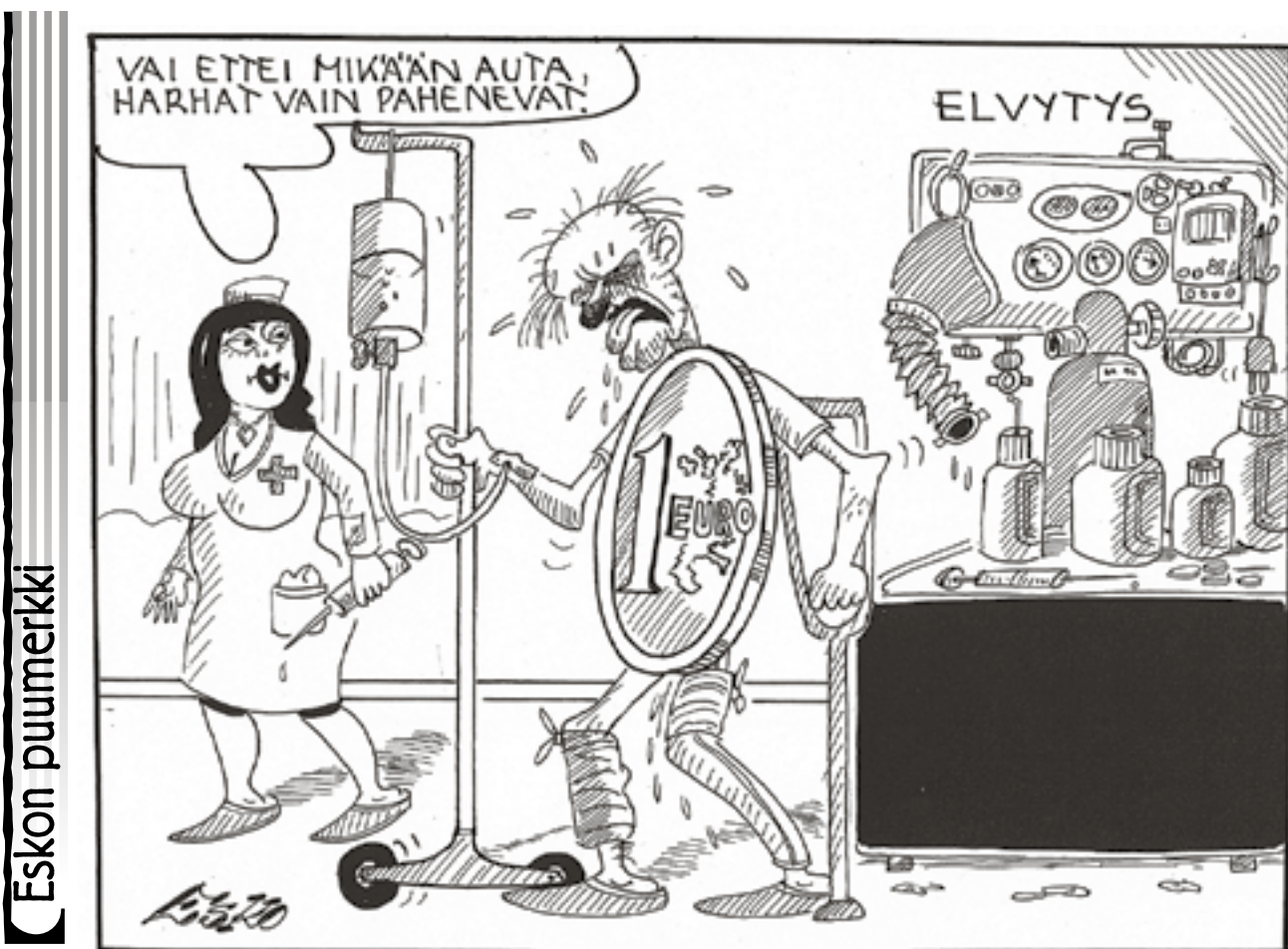
KURKIJOKE t-paidat

NYT MYÖS MUSTANA!

15 €

Koot S-XXL

Tilaa Kurkijokelaisen toimituksesta:
Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
puh. 050-521 3336
toimitus@kurkijoki.fi, kurkijokelainen1@gmail.com

Eskon puumerkki

Kosti Meriläisen taidetta ja elämää

Toimitukseen otti yhteyttä taidegalleristi Jaakko Huhtanen, joka 1970-luvulla perusti Turkuun ensimmäisen taidesalongin. Jossakin vuosien varrella ja tuhansien käsiensä kautta kulkenneiden taide-esineiden yhteydessä, hänen omistukseensa oli tullut Kosti Meriläisen grafiikan lehti vuodelta 1915. Grafiikka on tehty pehmeäpohjasyövytyksellä ja Jaakko Huhtanen epäili sen saattaneen kuulua johonkin laajempaan kokonaisuuteen.

Yhdessä vaimonsa Elvin kanssa he halusivat luovuttaa tämän taideteoksen Kurkijoki-museolle. Elvi Huhtasen vanhemmat Hilja ja Martti Jakonen olivat kotoisin Kurkijoelta, Elvi Huhtanen on puolestaan syntynyt Viitasaarella evakomatalla.

Täyttä varmuutta siitä, onko teos Kurkijoelta ja jos, niin mistä sieltä, ei ole. Mutta jokainen voi hyvin kuvitella kuvan maiseman Kurkijoelle. Kosti Merilä-

nen oli räätälin poika, voisiko kuvassa olla räätälin mökki? Tai voihan se olla tehty taiteilijan vapaudella yhdistämällä omia mielenmaisemia näkyvään maisemaan.

Taideteoksen mukana tuli otteita Vilho Nenosen kirjasta ”Tavattiin Brondalla”. Teokseen on poimittu mm. Kosti Meriläisen kirjoja ja Vilho Nenosen muistelmia hänestä. Siitä valottuu perinteinen ”nälkätaiteilijan” elämä, jossa rahaa oli vähän ei aina ruokaakaan ja juomakin maistui.

Eräässä kirjeessään Meriläinen kertoo 1920-luvun alkupuolella Antreassa vietetystä kylmästä juhannuksesta, jolloin satoi ”kuin hornasta”, luontoa hän kehui kauniiksi ja kertoi matkakrapulasta selvittyään maalanneensakin. ”Kait minä kohdakkoin lähden Kurkijoellekin”, oli hänen suunnitelmissaan.

6.10.1924 Helsingissä hän suunnittelee matkavansa Kurkijoelle, koska

Kurkijoki taiteilijan silmin –palsta julkaisee taiteilijoiden teoksia Kurkijoesta.

Löytyykö kodistasi tai tiedätkö, mistä löytyy teoksia? Kuvaa teos ja kerro taiteilijasta, jos tiedät hänestä jotakin tai anna vinkki!

kaupungissa raha-asiat ovat ”sangen kriittisessä tilanteessa”.

1.11.1930 Kosti Meriläinen lähetti Kurkijoelta ”karjalaisia terveisiä täysin kourin” ja kertoo, että Kurkijoella on ”hävyttömän hyvä hiihdellä ja lasketella mäkiä”. Ikävä suureen maailmaan kuitenkin vaivaa ja hän suunnittelee palaavansa Helsinkiin.

Kosti Meriläinen kuoli 11.1.1938 tuberkuloosiin, jonka syntymiseen Vilho Nenosen mukaan vaikutti vuosikausia kestänyt aliravitsemustila ja kylmät, epäsiistit asunnot, joissa taiteilija oli vuosikausia asunut

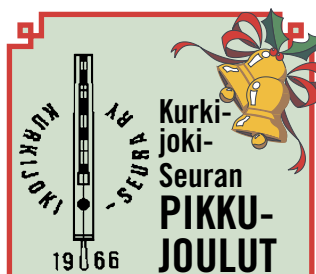
Kurkijoki-Säätiö ja Kurkijoki-museo kiittävät Elvi ja Jaakko Huhtasta lahjoituksesta.

Vastaukset

1. Valittua
2. Varjo
3. Varsiluuta

4. Emalinen ruoka astia
 5. Panna vastaan
 6. Katekismus
 7. Hypellä yhdellä jalalla
 8. Pahatapainen
 9. Kaunis
 10. Lämmin / Kuuma
- Murresanat on koontanut Raija Laaksonen.

sunnuntaina 9.12.2012
klo 14.00 Karjalatalon
Yläsalissa (2. krs),
Käpyläänkuja 1, Helsinki

Ohjelmassa mm.
teologian tohtori Ermo Äikää
musiikkia Arja Rahiala
arpajaiset - arpajaisvoittoja
voit tuoda tullessasi
Oviraha 10 €

TERVETULOA

**MUSIIKKIVÄEN
PALVELUPAIKKA
LOIMAAN
MUSIIKKI**

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoimena:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluottoon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN OY

asianajaja, varatuomari
Heikki Rantanen
Kauppalaankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, 0400 740550
toimisto@heikkirantanen.fi
www.heikkirantanen.fi

TILAA KURKIJOKELAINEN ENSI VUODEKSI,

SAAT LOPPUVUODEN LEHDET ILMAISEKSI!

Tilaa Kurkijokelainen itselle tai lahjaksi, saat loppuvuoden lehdet ilmaiseksi ja lehden tämän vuoden hinnalla, 44 €/vuosikerta.

Tarjous koskee uusia tilauksia.

Tilaukset sivulta: www.kurkijoki.fi, toimitus@kurkijoki.fi
tai 050-5213336.

KESTOTILAAJIEN KESKEN ARVOMME ILMAISEN VUOSIKERRAN.

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain 44 eur. Tilattuna n. 1,80 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjokuoreen osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijoki.fi tai kurkijokelainen1@gmail.com

Joulutervehdys Kurkijokelaisessa

Joulutervehdykset sukulaisille ja ystäville julkaistaan Kurkijokelaisen numerossa 24, joka ilmestyy 14.12.

Joulutervehdyksen lähettäminen on helppoa. Sen ja maksun (5 €) voi lähettää kirjokuoreen postitse tai tuoda Kurkijokelaisen toimitukseen.

Tervehdyksen voi lähettää myös sähköpostitse tai tekstiviestinä. Aluksi lähettäjän nimi ja osoite, sen jälkeen ilmoitusteksti. Tällöin ilmoituksen hintaan, 5 € lisätään 1 €:n laskutuslisä.

Puhelimitse tervehdyksiä otetaan vastaan toimituksen aukioloaikoina ti ja to klo 9-14

Esimerkki: **Maija (s. Meikäläinen) ja Kalle Karjalainen, Hiitola Hömmö ja Kurkijoki Lapinlahti – Loimaa**

Voit laittaa joululehteen myös suuremman ilmoituksen joko värillisenä tai mustavalkoisena.

1 x 50

mv 22,50 + alv 23
(27,68)

väri 30,00 + alv 23
36,90

2 x 30

**TERVEHDYKSET
TULEE OLLA
TOIMITUKSESSA
VIIMEISTÄÄN 10.12.**

mv 27,00 + alv 23 (33,21)
väri 36,00 + alv 23 (44,28)

Koulukuja 7, 32200 Loimaa
puh. 050-5213336
toimitus@kurkijoki.fi